

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26

เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน

บทนำ

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเมื่อมีการจัดทำงบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน โดยใช้กับการบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน เพื่อเสนอต่อผู้เข้าร่วมโครงการทั้งกลุ่ม ไม่ได้ใช้เพื่อรายงานเรื่องสิทธิที่มีในผลประโยชน์ตอบแทนเมื่อออกจากงานต่อผู้เข้าร่วมโครงการเป็นรายบุคคล และถือว่าโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานเป็นกิจการที่เสนอรายงานแยกต่างหากจากงบการเงินของนายจ้างของผู้เข้าร่วมโครงการ สำหรับโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานอาจมีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น โครงการเงินบำนาญ โครงการเกษียณอายุ หรือโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน

ขอบเขต

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องใช้เมื่อมีการจัดทำงบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน และให้นำมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นทุกฉบับมาใช้กับงบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน ตราบที่ไม่ขัดกับข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

สำหรับโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานอาจเป็นโครงการสมทบเงินที่กำหนดไว้ หรือโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ กิจการหลายแห่งอาจจัดตั้งเป็นกองทุนแยกต่างหากเพื่อรับเงินสมทบ และเพื่อจ่ายเงินผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน ซึ่งอาจแยกเป็นนิติบุคคลต่างหากหรือไม่ก็ได้ และอาจมีทรัสต์หรือไม่ก็ได้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติโดยไม่คำนึงว่ากิจการมีการจัดตั้งเป็นกองทุนหรือมีทรัสต์หรือไม่

กรณีที่โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานได้นำสินทรัพย์ไปลงทุนกับบริษัทประกันภัย ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ โดยใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีและการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนเช่นเดียวกับโครงการที่ดำเนินการจัดการการลงทุนเอง เว้นแต่สัญญาที่ทำไว้กับบริษัทประกันภัย ในนามของผู้เข้าร่วมโครงการคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะหรือกลุ่มของผู้เข้าร่วมโครงการ และภาระผูกพันในผลประโยชน์เมื่อออกจากงานอยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทประกันภัยแต่ผู้เดียว

อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่บังคับใช้กับผลประโยชน์ของการจ้างงานรูปแบบอื่น เช่น เงินชดเชยจากการเลิกจ้างงาน ข้อตกลงการผ่อนจ่ายค่าตอบแทน ผลประโยชน์การลาพักตามอายุงาน โครงการเกษียณอายุงานก่อนกำหนดที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษหรือโครงการเลิกจ้างแรงงานส่วนเกิน โครงการสุขภาพและสวัสดิการ หรือโครงการโบนัส รวมทั้งโครงการกองทุนประกันสังคมที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ

คำนิยาม

โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน หมายถึง ข้อตกลงที่กิจการจะให้ผลประโยชน์แก่ลูกจ้างเมื่อสิ้นสุดหรือภายหลังสิ้นสุดการจ้าง (ไม่ว่าจะจ่ายเป็นเงินรายปีหรือจ่ายทั้งจำนวน) เมื่อผลประโยชน์หรือเงินสมทบนั้นสามารถกำหนด หรือประมาณการได้ล่วงหน้าก่อนการเกษียณอายุ โดยมีเอกสารประกอบหรือตามวิธีปฏิบัติของกิจการ

โครงการสมทบเงินที่กำหนดไว้ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “โครงการสมทบเงิน”) หมายถึง โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานซึ่งผลประโยชน์ที่จ่ายเมื่อออกจากงานกำหนดจากเงินสมทบและผลตอบแทนที่ได้จากการนำเงินนั้นไปลงทุน

โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “โครงการผลประโยชน์”) หมายถึง โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานซึ่งผลประโยชน์ที่จ่ายเมื่อเกษียณอายุกำหนดโดยอ้างอิงจากสูตรในการคำนวณซึ่งโดยทั่วไป คิดจากค่าตอบแทนที่ลูกจ้างได้รับและ/หรืออายุงานของลูกจ้าง

การโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน หมายถึง การโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนซึ่งแยกต่างหากจากกิจการของนายจ้าง เพื่อให้กองทุนสามารถจ่ายผลประโยชน์เมื่อออกจากงานได้ตามภาระผูกพันในอนาคต

ผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง สมาชิกของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานและบุคคลอื่นที่มีสิทธิได้รับผลประโยชน์ภายใต้โครงการ

สินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ หมายถึง สินทรัพย์ของโครงการหักด้วยหนี้สินทั้งสิ้น นอกเหนือจากมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้

มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่คาดว่าจะต้องจ่ายจากโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุให้แก่ลูกจ้างปัจจุบัน และอดีตลูกจ้างซึ่งได้ให้บริการแก่กิจการ

ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาด หมายถึง ผลประโยชน์หรือสิทธิตามเงื่อนไขของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานที่ไม่ขึ้นกับเงื่อนไขการจ้างงานต่อเนื่อง

ตัวอย่างของผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาดและผลประโยชน์ที่ได้รับไม่เป็นสิทธิขาด

กรณีที่ 1 พนักงานทำงานกับกิจการเป็นระยะเวลา 5 ปี และคาดว่าจะทำงานกับกิจการต่อเนื่องไปอีก 10 ปี จนเกษียณอายุ กรณีที่พนักงานลาออกวันนี้ พนักงานจะได้รับผลประโยชน์โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจากจำนวนปีที่ทำงานกับกิจการเป็นระยะเวลา 5 ปี

ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่กิจการเป็นระยะเวลา 5 ปี ถือว่าผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาด สำหรับผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่กิจการต่อเนื่องไปอีก 10 ปี ถือว่าผลประโยชน์ที่ได้รับไม่เป็นสิทธิขาด เนื่องจากกิจการจะจ่ายผลประโยชน์ให้กับพนักงานเฉพาะกรณีที่พนักงานทำงานกับกิจการต่อเนื่องไปจนเกษียณอายุ

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

กรณีที่ 2 โครงการผลประโยชน์จะจ่ายผลประโยชน์ให้กับพนักงานที่ทำงานให้แก่กิจการจนเกษียณอายุเท่านั้น ดังนั้น ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาดจะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับพนักงานที่ได้รับผลประโยชน์เท่านั้น สำหรับผลประโยชน์ในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับพนักงานที่มีอยู่ถือว่าผลประโยชน์ที่ได้รับไม่เป็นสิทธิขาด เนื่องจากผลประโยชน์เมื่อออกจากงานขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการจ้างงานต่อเนื่อง

สำหรับกรณีโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานมีผู้ให้การสนับสนุนอื่นนอกเหนือจากนายจ้าง มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินของโครงการดังกล่าวด้วย

แม้ว่าโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานส่วนใหญ่กำหนดขึ้นจากข้อตกลงอย่างเป็นทางการ แต่บางโครงการไม่มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการแต่มีระดับของภาระผูกพันอันเนื่องมาจากวิธีปฏิบัติที่กำหนดขึ้นโดยนายจ้าง ในขณะที่บางโครงการอนุญาตให้นายจ้างจำกัดภาระผูกพันของตนเองภายใต้โครงการได้ ซึ่งโดยปกติจะเป็นการยากที่นายจ้างจะยกเลิกโครงการหากยังมีลูกจ้างอยู่ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับโครงการที่จัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการเช่นเดียวกันกับโครงการที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ตัวอย่างของโครงการไม่มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการ เช่น นายจ้างจ่ายผลประโยชน์ให้กับพนักงานตามเงินเดือนและจำนวนปีที่ทำงานกับกิจการ แม้ว่าจะไม่มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการ แต่พนักงานคาดว่าจะได้รับผลประโยชน์นี้เมื่อเกษียณอายุ ถือว่านายจ้างมีภาระผูกพันเกิดขึ้น เนื่องจากหากนายจ้างไม่จ่ายผลประโยชน์ให้กับพนักงาน จะทำให้กิจการเกิดปัญหาหากกับพนักงานที่มีอยู่ในปัจจุบันและพนักงานที่เกษียณอายุก่อนหน้านี้

นอกจากนี้ โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานหลายโครงการได้จัดตั้งเป็นกองทุนแยกต่างหากเพื่อรับเงินสมทบและจ่ายเงินผลประโยชน์ กองทุนดังกล่าวอาจมีการบริหารสินทรัพย์ของกองทุนโดยคณะบุคคลอิสระ ในบางประเทศเรียกคณะบุคคลเหล่านี้ว่า ทรัสต์ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ใช้คำว่าทรัสต์เพื่ออธิบายถึงคณะบุคคลดังกล่าว โดยไม่คำนึงว่ามีการจัดตั้งทรัสต์ขึ้นหรือไม่ ตัวอย่างเช่น กิจการมีโครงการผลประโยชน์ที่หลากหลายสำหรับผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ซึ่งบริหารจัดการโดยธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง โครงการผลประโยชน์นี้ประกอบด้วยเงินผลประโยชน์เท่านั้น

โดยปกติ โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน หมายถึง โครงการสมทบเงินหรือโครงการผลประโยชน์ ซึ่งโครงการแต่ละประเภทจะมีลักษณะเฉพาะ ในบางกรณี โครงการที่จัดตั้งขึ้นมีลักษณะผสมของทั้งสองแบบ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือว่าโครงการแบบผสมดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์

การรับรู้และวัดมูลค่าโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน

โครงการสมทบเงิน

งบการเงินของโครงการสมทบเงินต้องประกอบด้วย

- งบสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และ
- ค่าอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

นอกจากนี้ จำนวนเงินผลประโยชน์ในอนาคตของผู้เข้าร่วมโครงการภายใต้โครงการสมทบเงิน ต้องกำหนดจากจำนวนเงินสมทบที่จ่ายโดยนายจ้าง ผู้เข้าร่วมโครงการ หรือทั้งสองฝ่าย รวมทั้งประสิทธิภาพการดำเนินงานและผลตอบแทนจากการลงทุนของกองทุน เช่น กิจการต้องจ่ายเงินสมทบในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนพนักงาน โดยเงินจำนวนนี้จะนำไปลงทุนในนามของโครงการผลประโยชน์ และผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนจะเพิ่มจำนวนของผลประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับเมื่อเกษียณอายุ กิจการไม่มีภาระผูกพันในการจ่ายเงินเพิ่มเติม ไม่ว่าการลงทุนจะก่อให้เกิดผลกำไรหรือไม่ก็ตาม

โดยทั่วไป ภาระผูกพันของนายจ้างจะหมดไปเมื่อจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ซึ่งโดยปกติมิได้มีข้อกำหนดให้ต้องใช้คำแนะนำของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย ถึงแม้ว่าในบางครั้ง คำแนะนำดังกล่าวอาจใช้ในการประมาณการผลประโยชน์ในอนาคตที่อาจจะได้รับ ซึ่งขึ้นอยู่กับเงินสมทบที่จ่ายในปัจจุบันและจำนวนเงินสมทบที่ต้องจ่ายในอนาคตและผลตอบแทนจากการลงทุนซึ่งไม่คงที่

ผู้เข้าร่วมโครงการจะให้ความสนใจกับกิจกรรมของโครงการ เนื่องจากเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากจำนวนของผลประโยชน์ในอนาคต ผู้เข้าร่วมโครงการสนใจที่จะทราบว่าได้มีการรับเงินสมทบและมีการควบคุมที่เหมาะสมในการปกป้องสิทธิของผู้รับผลประโยชน์หรือไม่ สำหรับนายจ้างให้ความสนใจในการดำเนินงานของโครงการที่มีประสิทธิภาพและถูกต้อง มุ่งเน้นให้มีต้นทุนในการบริหารจัดการที่ต่ำ มีผลตอบแทนจากการลงทุนที่ดีเพื่อจูงใจพนักงาน และลดแรงกดดันในการที่จะต้องจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติม ดังนั้น การรายงานของโครงการสมทบเงินจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ และผลการดำเนินงานจากการลงทุนของโครงการเป็นระยะ เพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์ดังกล่าว งบการเงินต้องนำเสนอข้อมูลรวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้

- คำอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีนัยสำคัญสำหรับรอบระยะเวลา และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สมาชิกภาพ และเงื่อนไขและข้อกำหนดต่างๆ
- งบที่แสดงรายการและผลการดำเนินงานของการลงทุนสำหรับรอบระยะเวลาและฐานะการเงินของโครงการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา
- คำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการลงทุน

โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์มีความซับซ้อนมากกว่าโครงการสมทบเงิน ภายใต้โครงการผลประโยชน์ นายจ้างมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินผลประโยชน์โดยคำนวณตามอายุงานของลูกจ้างและค่าตอบแทนที่ลูกจ้างได้รับ ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือนในปีสุดท้ายของการทำงานกับกิจการ หรือเงินเดือนถัวเฉลี่ยในช่วงเวลาที่กำหนด เช่น 3 ปีสุดท้ายของการทำงานกับกิจการ นอกจากนี้ เงินผลประโยชน์ถือเป็นภาระผูกพันที่นายจ้างจะต้องจ่ายในอนาคต การคำนวณเงินผลประโยชน์ต้องใช้ในการประมาณการที่มีความซับซ้อน จึงจำเป็นต้องอาศัยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญหรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

สำหรับงบการเงินของโครงการผลประโยชน์ต้องรายงานโดยมีงบใดงบหนึ่งดังต่อไปนี้

ทางเลือกที่ 1 งบที่แสดงถึงรายการทุกข้อต่อไปนี้

- สินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์
- มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ โดยแยกระหว่างส่วนที่เป็นผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาด และส่วนที่ใช้ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาด
- ส่วนเกินหรือส่วนขาดของโครงการผลประโยชน์

ทางเลือกที่ 2 งบแสดงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยรวมถึงรายการข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- หมายเหตุประกอบงบการเงินที่เปิดเผยมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ โดยแยกระหว่างส่วนที่เป็นผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาดและส่วนที่เป็นผลประโยชน์ที่ยังไม่ได้รับเป็นสิทธิขาด
- การอ้างอิงถึงที่มาของข้อมูลในรายงานการคำนวณตามวิธีของคณิตศาสตร์ประกันภัย

กรณีที่กำหนดมูลค่าจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยไม่ได้จัดทำขึ้น ณ วันที่ในงบการเงิน ต้องใช้การกำหนดมูลค่าครั้งล่าสุดเป็นเกณฑ์ และเปิดเผยวันที่ที่ได้มีการกำหนดมูลค่านั้น

สำหรับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ จะต้องคำนวณจากผลประโยชน์ตามที่สัญญาไว้ภายใต้เงื่อนไขโครงการเกี่ยวกับการให้บริการของพนักงานจนถึงวันที่ปัจจุบัน โดยใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบันหรือระดับเงินเดือนที่ประมาณการไว้อย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งเปิดเผยเกณฑ์ที่ใช้ และต้องเปิดเผยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ด้วย ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย เช่น นักคณิตศาสตร์ประกันภัยแจ้งว่าการคำนวณจำนวนผลประโยชน์ของพนักงานในอดีตใช้อัตราการหมุนเวียนของพนักงานในปัจจุบันที่คาดการณ์ไว้เป็นเกณฑ์ โดยคาดว่าอัตราการหมุนเวียนของพนักงานอยู่ในระดับที่สูงมากในช่วงระยะเวลาสองสามปีที่ผ่านมา เนื่องจากการปรับโครงสร้างครั้งใหญ่ของกลุ่มกิจการ ในขณะที่อัตราการหมุนเวียนของพนักงานที่นำมาใช้ในการคำนวณครั้งล่าสุดอยู่บนข้อสมมติที่ว่าพนักงานจะยังคงทำงานกับกิจการต่อไป จึงส่งผลให้จำนวนผลประโยชน์ของพนักงานงวดปัจจุบันเพิ่มขึ้นมาก และกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณ

นอกจากนี้ งบการเงินต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ กับสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และต้องอธิบายนโยบายการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนของผลประโยชน์ตามที่สัญญาไว้

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ภายใต้โครงการผลประโยชน์ การจ่ายผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ขึ้นอยู่กับฐานะการเงินของโครงการและความสามารถในการจ่ายเงินสมทบในอนาคตให้แก่โครงการของผู้จ่ายเงินสมทบ รวมถึงผลการดำเนินงานของการลงทุนและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโครงการ ดังนั้น โครงการผลประโยชน์จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำจากนักคณิตศาสตร์ประกันภัยเป็นระยะ ๆ เพื่อประเมินเงื่อนไขทางการเงินของโครงการ สอบทานข้อสมมติที่ใช้ในการประมาณการ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับระดับของจำนวนเงินสมทบที่จะนำส่งในอนาคต

สำหรับการรายงานของโครงการผลประโยชน์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงินและกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการเป็นระยะ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่สะสมไว้และผลประโยชน์ของโครงการในแต่ละช่วงเวลา โดยข้อมูลที่ใช้รายงานต้องการทราบ ได้แก่ ผู้ที่มีสิทธิรับผลประโยชน์ ความสมเหตุสมผลของข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณภาระผูกพันที่ต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ และความสอดคล้องกันระหว่างระดับของจำนวนเงินสมทบที่นำส่งกับภาระผูกพันที่ต้องจ่ายเงินผลประโยชน์

ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การเสนองบการเงินควรรวมถึงข้อมูลทุกเรื่องดังต่อไปนี้

- คำอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีนัยสำคัญสำหรับรอบระยะเวลา-และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สมาชิกภาพ และเงื่อนไขและข้อกำหนดต่าง ๆ
- งบที่แสดงรายการและผลการดำเนินงานของการลงทุนสำหรับรอบระยะเวลา และฐานะการเงินของโครงการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา
- ข้อมูลเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ประกันภัยซึ่งอาจแสดงเป็นส่วนหนึ่งของงบหรือแยกแสดงเป็นรายงานต่างหาก และ
- คำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการลงทุน

มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้

มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่คาดว่าจะต้องจ่ายจากโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุอาจคำนวณและรายงานโดยใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบัน หรือระดับเงินเดือนที่ประมาณการจนถึงเวลาที่ผู้เข้าร่วมโครงการเกษียณอายุ

กรณีที่ใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบันในการคำนวณ มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้เป็นผลรวมของจำนวนเงินที่จัดสรรให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละคนในปัจจุบัน สามารถคำนวณได้อย่างมีหลักเกณฑ์ชัดเจนกว่าการใช้ระดับเงินเดือนที่ประมาณการเนื่องจากใช้ข้อสมมติในการคำนวณน้อยกว่า โดยผลประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน จะเป็นภาระผูกพันของโครงการเมื่อมีการเพิ่มเงินเดือน ทั้งนี้ มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ที่คำนวณโดยใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบัน โดยทั่วไปจะมีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนเงินที่ต้องจ่ายเมื่อเกิดกรณีการเลิกจ้างหรือเลิกโครงการดังกล่าว

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

สำหรับการเลือกใช้เงินเดือนที่ประมาณการในการคำนวณ ข้อมูลทางการเงินควรจัดทำโดยใช้เกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง โดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อสมมติและการประมาณการที่ต้องใช้ภายใต้แผนการจ่ายเงินสุดท้าย ผลประโยชน์จะถูกกำหนดโดยอ้างอิงกับเงินเดือน ณ วันที่เกษียณอายุหรือใกล้วันที่เกษียณอายุ ดังนั้น จึงต้องมีการประมาณจำนวนเงินเดือน ระดับเงินสมทบ และอัตราผลตอบแทนกรณีที่เกิดการไม่ประมาณการระดับเงินเดือนทั้งที่การโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนส่วนใหญ่ได้มาจากการประมาณการเงินเดือน อาจเป็นผลให้รายงานแสดงว่ามีการจ่ายเงินเข้ากองทุนมากเกินไปอย่างเด่นชัด ทั้งที่โครงการนั้นไม่ได้มีการจ่ายเงินเข้ากองทุนมากเกินไป หรืออาจเป็นผลให้รายงานแสดงว่ามีการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนอย่างเพียงพอทั้งที่โครงการนั้นขาดเงินทุน

มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ที่กำหนดจากฐานเงินเดือนปัจจุบันจะต้องมีการเปิดเผยในงบการเงินของโครงการเพื่อแสดงถึงภาระผูกพันของผลประโยชน์ที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบการเงิน

กรณีที่มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ที่กำหนดจากฐานเงินเดือนที่ประมาณการ จะต้องมีการเปิดเผยในงบการเงินของโครงการเพื่อแสดงถึงขนาดของภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นตามเกณฑ์การดำเนินงานต่อเนื่อง ซึ่งโดยปกติใช้เป็นเกณฑ์ในการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน นอกจากการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้แล้ว ยังอาจต้องมีคำอธิบายที่เพียงพอเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนถึงเนื้อหาเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ คำอธิบายดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของข้อมูลเกี่ยวกับการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนในอนาคตให้เพียงพอตามที่วางแผนไว้ และนโยบายในการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุนตามเกณฑ์เงินเดือนที่ประมาณการ ข้อมูลเหล่านี้อาจรวมอยู่ในงบการเงินหรือในรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

เนื้อหาในงบการเงิน

สำหรับโครงการผลประโยชน์ การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งดังต่อไปนี้ โดยแต่ละรูปแบบสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของวิธีปฏิบัติในการเปิดเผยและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

รูปแบบที่ 1 งบการเงินให้รวมบ่งชี้แสดงให้เห็นถึง

- สินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์
- มูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ และ
- จำนวนส่วนเกินหรือส่วนขาดของโครงการผลประโยชน์

นอกจากนี้ งบการเงินของโครงการยังประกอบด้วยงบการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และงบการเปลี่ยนแปลงมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่ได้สัญญาไว้ ทั้งนี้ งบการเงินอาจมีรายงานของนักคณิตศาสตร์

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ประกันภัยแนบไปด้วยเพื่อเป็นการให้ข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้

รูปแบบที่ 2 งบการเงินซึ่งประกอบด้วย

- งบสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และ
- งบการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์

สำหรับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ จะเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน งบการเงินอาจมีรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยแนบไปด้วยเพื่อเป็นการให้ข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่ได้สัญญาไว้ และ

รูปแบบที่ 3 งบการเงินซึ่งประกอบด้วย

- งบสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ และ
- งบการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยมีรายงานของ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่ได้สัญญาไว้แยกแสดงต่างหาก

ทั้งนี้ ในแต่ละรูปแบบอาจมีรายงานของทริสตีในลักษณะของรายงานสำหรับผู้บริหารหรือรายงานของกรรมการ และรายงานการลงทุนแนบมากับงบการเงินด้วย

โครงการทั้งหมด

การวัดมูลค่าสินทรัพย์โครงการ

เงินลงทุนของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานต้องแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ในกรณีของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด มูลค่ายุติธรรมคือราคาตลาด หากเงินลงทุนของโครงการซึ่งถือไว้ไม่สามารถประมาณมูลค่ายุติธรรมได้ ให้เปิดเผยเหตุผลของการไม่ได้ใช้มูลค่ายุติธรรม

ในกรณีของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด โดยปกติมูลค่ายุติธรรมคือราคาตลาด เนื่องจากการใช้ราคาตลาดถือได้ว่าเป็นเครื่องวัดที่มีประโยชน์สูงสุดสำหรับหลักทรัพย์ ณ วันที่ในงบการเงิน และยังมีประโยชน์สูงสุดต่อการวัดผลการดำเนินงานของการลงทุนสำหรับรอบระยะเวลา

สำหรับหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าไถ่ถอนคงที่ และได้มาเพื่อรองรับให้สัมพันธ์กับภาระผูกพันของโครงการหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโครงการที่ระบุได้ อาจแสดงด้วยราคาที่กำหนดจากมูลค่าไถ่ถอนขั้นสุดท้ายโดยสมมติว่าอัตราผลตอบแทนคงที่จนถึงวันครบกำหนด

ในกรณีที่เงินลงทุนซึ่งโครงการถือไว้ไม่สามารถประมาณมูลค่ายุติธรรมได้ เช่น ความเป็นเจ้าของทั้งหมดของกิจการ ให้เปิดเผยเหตุผลของการไม่ได้ใช้มูลค่ายุติธรรม สำหรับกรณีที่เงินลงทุนของโครงการแสดงด้วยมูลค่าอื่นที่มีใช้ราคาตลาดหรือมูลค่ายุติธรรม โดยทั่วไปจะต้องเปิดเผยให้ทราบถึงมูลค่ายุติธรรมด้วย ทั้งนี้ สินทรัพย์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานของกองทุน จะต้องใช้วิธีปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่เกี่ยวข้อง

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

การเปิดเผยข้อมูล

งบการเงินของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน ไม่ว่าจะ เป็นโครงการผลประโยชน์หรือโครงการสมทบเงิน ต้องประกอบด้วยข้อมูลทุกข้อ ดังต่อไปนี้

- งบการเงินเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์
- ข้อมูลนโยบายการบัญชีที่มีสาระสำคัญ และ
- คำอธิบายเกี่ยวกับโครงการและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ของโครงการในระหว่างรอบระยะเวลา

งบการเงินที่จัดทำโดยโครงการผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุต้องประกอบด้วยรายการทุกข้อดังต่อไปนี้ (ถ้ามี)

1. งบสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยเปิดเผยข้อมูลดังนี้
 - 1.1 สินทรัพย์ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา พร้อมการจัดประเภทอย่างเหมาะสม
 - 1.2 เกณฑ์การวัดมูลค่าสินทรัพย์
 - 1.3 รายละเอียดของเงินลงทุนแต่ละรายการที่มีจำนวนเงินเกินกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ หรือที่เกินกว่าร้อยละ 5 ของหลักทรัพย์แต่ละประเภทหรือแต่ละชนิด ตัวอย่างเช่น สินทรัพย์สุทธิของโครงการมีมูลค่า 100 ล้านบาท โครงการได้ลงทุนในพันธบัตร เป็นเงินจำนวน 7 ล้านบาท และลงทุนในตราสารทุนโดยการถือหุ้นเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งหนึ่ง โครงการต้องเปิดเผยรายละเอียดของเงินลงทุนทั้งสองรายการ
 - 1.4 รายละเอียดของเงินลงทุนกับนายจ้าง เช่น โครงการได้ซื้อหุ้นกู้ที่ออกโดยนายจ้าง จะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการถือหุ้นกูดังกล่าว
 - 1.5 หนี้สินอื่นนอกเหนือจากมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ เช่น โครงการค้างชำระค่าธรรมเนียมที่จะต้องจ่ายให้กับนักคณิตศาสตร์ประกันภัย และภาษีเงินได้จากการลงทุนในต่างประเทศ
2. งบการเงินเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิที่มีไว้สำหรับจ่ายเป็นผลประโยชน์ โดยแสดงข้อมูลดังนี้
 - 2.1 เงินสมทบของนายจ้าง
 - 2.2 เงินสมทบของลูกจ้าง
 - 2.3 รายได้จากการลงทุน เช่น ดอกเบี้ย และเงินปันผล
 - 2.4 รายได้อื่น
 - 2.5 ผลประโยชน์ที่จ่ายหรือค้างจ่าย (ให้เปิดเผยแยกเป็นแต่ละรายการและจำนวนรวม เช่น ผลประโยชน์ที่จ่ายหรือค้างจ่ายเนื่องจากเกษียณอายุ เสียชีวิต และทุพพลภาพ)
 - 2.6 ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
 - 2.7 ค่าใช้จ่ายอื่น
 - 2.8 ภาษีเงินได้
 - 2.9 กำไรและขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนและการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุน

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

2.10 การรับโอนจากและการโอนออกไปยังโครงการอื่น ตัวอย่างเช่น ในระหว่างงวด พนักงานจำนวน 110 รายลาออกจากกิจการและได้โอนเงินผลประโยชน์ของพนักงานที่ลาออกจำนวน 20 ล้านบาท ไปยังโครงการของนายจ้างใหม่ นอกจากนี้ กิจการรับโอนพนักงานใหม่จำนวน 300 ราย และรับโอนเงินผลประโยชน์ของพนักงานใหม่จำนวน 55 ล้านบาท เข้าโครงการ

3. คำอธิบายเกี่ยวกับนโยบายการโอนสินทรัพย์ไปยังกองทุน
4. สำหรับโครงการผลประโยชน์ จะต้องเปิดเผยมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้ (โดยอาจแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิทธิขาดและที่ยังไม่ได้รับเป็นสิทธิขาด) ซึ่งคำนวณจากผลประโยชน์ตามที่สัญญาไว้ภายใต้เงื่อนไขของโครงการ ตั้งแต่เริ่มให้บริการจนถึงปัจจุบันและใช้ระดับเงินเดือนปัจจุบันหรือระดับเงินเดือนที่ประมาณการไว้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยข้อมูลนี้อาจรวมอยู่ในรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่แนบมาด้วย เพื่อใช้อ่านร่วมกับงบการเงินที่เกี่ยวข้อง
5. สำหรับโครงการผลประโยชน์ จะต้องมีคำอธิบายถึงข้อสมมติที่มีนัยสำคัญเกี่ยวกับการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยและวิธีการที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยของจำนวนเงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุตามที่สัญญาไว้

รายงานของโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานต้องประกอบด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับโครงการ ซึ่งจะจัดทำเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินหรือจัดทำเป็นรายงานแยกต่างหากก็ได้ โดยอาจมีรายการดังต่อไปนี้

- ชื่อของนายจ้างและกลุ่มของลูกจ้างที่ครอบคลุมถึง
 - จำนวนของผู้เข้าร่วมโครงการที่จะได้รับผลประโยชน์ และจำนวนของผู้เข้าร่วมโครงการอื่น ๆ โดยมีการจัดประเภทตามความเหมาะสม เช่น จำนวนของพนักงานที่จะได้รับเงินผลประโยชน์ภายใต้โครงการในปีนี้ รวม 563 ราย และจำนวนของพนักงานปัจจุบันที่จะได้เงินผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ รวม 4,693 ราย
 - ประเภทของโครงการว่าเป็นโครงการสมทบเงินหรือโครงการผลประโยชน์
 - คำอธิบายว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีการจ่ายเงินสมทบให้โครงการหรือไม่
 - คำอธิบายเกี่ยวกับผลประโยชน์เมื่อออกจากงานตามที่ได้สัญญาไว้กับผู้เข้าร่วมโครงการ เช่น โครงการกำหนดให้เงินผลประโยชน์เมื่อออกจากงานแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ คำนวณในอัตรา 1/60 ของเงินเดือนสุดท้ายของพนักงานผู้เข้าร่วมโครงการ สำหรับทุกปีทำงานให้กับกิจการ
 - คำอธิบายเกี่ยวกับเงื่อนไขต่างๆ ของการสิ้นสุดโครงการ
 - การเปลี่ยนแปลงของรายการดังกล่าวข้างต้นในระหว่างรอบระยะเวลาที่นำเสนอรายงาน
- ทั้งนี้ ถือเป็นเรื่องปกติในการอ้างอิงถึงเอกสารอื่นที่ผู้ใช้สามารถหาได้โดยง่ายและเป็นเอกสารที่อธิบายถึงโครงการดังกล่าว และการรวมเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังในรายงาน

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผลกระทบต่อบการเงินของกิจการ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ

กรณีที่กิจการจัดให้มีโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานเป็นครั้งแรก กิจการต้องกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26

